

El llenguatge

Pics i cims

13/4/1979

Actualment, en el llenguatge geogràfic i, especialment, en el dels excursionistes i els alpinistes, és molt freqüent l'ús del substantiu pic per a designar el punt més elevat d'una muntanya, ús que, en molts casos, cal convenir que és abusiu i inadequat. Pic com a terme geogràfic, significa, pròpiament, «cim agut d'una muntanya», i l'habitualitat del seu ús és una conseqüència de l'afany i de la pràctica d'ascendir a aquells cims que mereixen aquest nom. També hi ha influït la difusió entre nosaltres de la literatura alpinística d'altres àmbits, especialment del castellà i del francès, que ha contribuït a originar una certa uniformitat de la terminologia i ens caldria, encara, no deixar de banda, també en aquest camp, les raons del prestigi que fan que sovint hom s'estimi més de recórrer a pic que no pas a la forma més genuïna, i més genèrica, cim.

Es, però, al terreny més concret de la toponímia on volem menar el nostre comentari. No sembla que es pugui negar que el terme pic figura com a part integrant —l'element genèric— de diversos topònims tradicionals —relatius a cims, és clar— com el pic de l'Infern i, adoptant la forma del femení, la pica d'Estat o la pica del Canigó. Però també és cert que molts d'aquests topònims són de creació relativament recent, car no fou fins al segle passat, o fins i tot l'actual, que els pirineïstes s'acostaren per primer cop a aquests cims, hi ascendiren i els batejaren, en alguns ocasions, amb noms d'ells mateixos, ja que eren innominats o designats amb molta vaguetat per la gent del país, que se'ls mirava de lluny o els ignorava del tot. En canvi, molts altres cims més assequibles han estat tradicionalment designats amb noms genèrics —integrats en els topònims respectius— molt variats, com puig, alt, punta, roc, roca, turó, pedró, túc, torre, fossa, tossal, i no els diem pas tots. En diverses ocasions hem observat una certa tendència, especialment per part d'alpinistes i escaladors joves, a substituir sistemàticament per pic tots aquests termes genèrics que figuren en denominacions tradicionals: «el pic de Bassegoda» en lloc de el puig de Bassegoda «el pic de Molieres» en lloc de el túc de Molieres etc. Es una tendència que convindria corregir, tant més que en alguns casos no es tracta pròpiament de pics sinó simplement de punts més o menys enlairats o prominents, designats amb noms com roca, ras, capo, coquilo que no solament són els tradicionals sinó que tenen, a més, un cert valor descriptiu.

Albert Jane